

Rapport

Rapport betreffende een klacht over de gemeente Heemstede.

Datum: 23 mei 2013

Rapportnummer: 2013/052

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze waarop de gemeente Heemstede in de periode vanaf september 2010 is ingegaan op zijn meldingen en hulpvraag naar aanleiding van het gedrag van en een bijtincident met een hond, bij verzoeker in de buurt.

Tevens klaagt hij over de wijze waarop de gemeente heeft voorgesteld af te zien van een overleg met meerdere buurtbewoners en betrokkenen, maar heeft aangedrongen op het laten uitvoeren van een test door een diergedragkundige.

Ook klaagt verzoeker erover dat de gemeente de diergedragkundige niet alle relevante informatie heeft verstrekt die voor het afnemen van de test en het onderzoek naar het gedrag van de hond nodig was.

Bevindingen

De feiten

1. Verzoeker is eigenaar van een golden retriever. Op 14 oktober 2009 wilde hij zijn hond uitlaten. Vlak vóór zijn tuingangpad ontstond er een treffen met een andere hond die uitgelaten werd, een american staffordshire terrier. Verzoekers hond was op dat moment (nog) niet aangeliend. De stafford was wel aangeliend. Over wat er zich exact heeft afgespeeld lopen de verklaringen van verzoeker en de eigenaar van de stafford uiteen. Verzoeker stelde dat op het moment dat hij zijn hond wilde aanlijnen en hem bij de halsband pakte, de stafford hem in zijn hand beet en niet los liet. De eigenaar van de stafford stelde dat de golden retriever, die niet aangeliend was, op de stafford afliep waardoor de honden met elkaar in gevecht raakten. Volgens de eigenaar van de stafford wilde verzoeker de honden uit elkaar halen waarbij hij met zijn hand dicht bij de bekken van de honden kwam, waardoor hij vervolgens door de stafford is gebeten. In ieder geval staat vast dat de stafford op een gegeven moment in verzoekers hand heeft gebeten. Ook staat vast dat de golden retriever niet was aangeliend en de stafford wel.

2. Naar aanleiding van dit gebeuren was de politie bij verzoeker langs geweest en had het gebeuren afgedaan als een civiele zaak. Uiteindelijk had de verzekering van de eigenaar van de stafford € 4000 uitgekeerd aan verzoeker.

3. Verzoeker vernam na het voorval van buurtgenoten dat zij ook last van de stafford ondervonden. Verzoeker had een aantal schriftelijke verklaringen van buurtgenoten, alsmede getuigenverklaringen over het bijt-incident van verzoeker, aan de gemeente toegezonden omdat hij en zijn omgeving wilden dat de gemeente maatregelen zou treffen tegen de stafford. Verzoeker en zijn buurtbewoners vreesden voor de veiligheid in de buurt. Op 18 augustus 2010, aangevuld op 14 september 2010, verzocht verzoeker de gemeente schriftelijk tot het treffen van maatregelen.

4. Naar aanleiding van dat verzoek had de gemeente contact gehad met een hondenbegeleider van de politie Kennemerland, de heer Sm., en bij brief van 16 september 2010 de eigenaar van de stafford in kennis gesteld van het voornemen tot een aanlijngedod voor zijn hond. Op 14 september 2010 voerde de gemeente gesprekken met de eigenaar van de stafford en met verzoeker. De eigenaar van de stafford vertelde in die gesprekken dat hij zich ervan bewust is dat zijn hond regelmatig dominant gedrag vertoont en dat hij zijn hond daarom altijd kort aangelijnd houdt en dat problemen die er geweest zijn altijd zijn ontstaan omdat de andere hond los liep. Hij gaf ook aan dat de hond van verzoeker op het moment van de confrontatie niet aangelijnd was en dat het initiatief van de schermutseling uitging van de hond van verzoeker. Verzoeker vertelde in het gesprek met de gemeente dat zijn hond niet aangelijnd was op het moment van het incident. Hij verwees naar de andere incidenten die zich in zijn buurt met de stafford hadden voorgedaan. Hij verzocht de gemeente die incidenten mee te nemen in de besluitvorming.

5. In een brief van 16 september 2010 aan de gemeente gaf de eigenaar van de stafford aan dat zijn hond altijd is aangelijnd en dat een aanlijngedod in die zin niets zou opleveren.

6. Bij besluit van 21 september 2010 liet de gemeente aan zowel verzoeker als aan de eigenaar van de stafford weten dat er vooralsnog onvoldoende reden was om op grond van artikel 2:59 APV (zie Achtergrond, onder 1.) een maatregel aan de eigenaar van de stafford op te leggen en dat de handhaving op het aanlijngedod in verzoekers omgeving zou worden geïntensiveerd. Ook zou de gemeente de eigenaar van de stafford wijzen op zijn verantwoordelijkheid en hem waarschuwen dat een incident met een aangelijnde hond er toe kan leiden dat een muilkorfgedod wordt opgelegd.

7. Tegen dit besluit diende verzoeker op 26 september 2010 een bezwaarschrift in. In de contacten tussen verzoeker en de gemeente kwam naar voren dat de gemeente een gesprek zou arrangeren met alle betrokkenen. Daarna kreeg verzoeker van de gemeente het voorstel te horen dat er geen gesprek zou plaatsvinden, maar dat de stafford een test kon worden afgenomen, een zogenaamde risico-inschatting. De stafford zou door een deskundige worden onderzocht, op kosten van de gemeente. De gemeente had aangegeven dat er geen verplichting was voor welke partij dan ook om hieraan mee te werken. Verzoeker had aanvankelijk zijn reserves tegen dit voorstel. Hij gaf aan dat de medewerkster van de gemeente erg boos reageerde op zijn verzoek om een en ander op papier te zetten over het voorstel de hond een test te laten afnemen en dat hij zich gedrongen voelde om mee te werken aan de test. De gemeente stelde hierover dat verzoeker een informatieblad had ontvangen bij de ontvangstbevestiging van zijn bezwaarschrift, waarin stond opgenomen dat er een hoorzitting zou worden gehouden en dat de perceptie van verzoeker, dat de medewerkster van de gemeente een vergadering had beloofd met alle betrokken partijen, daarop gebaseerd moest zijn. De medewerkster van de gemeente had gezocht naar een mogelijkheid om de zaak buiten de juridische context op informele wijze tot een oplossing te brengen door een onafhankelijk deskundige de stafford te laten onderzoeken. Het college ging ermee akkoord om de kosten van het

onderzoek voor haar rekening te nemen, onder voorwaarde dat er daarna geen juridische procedures zouden worden gevoerd. Uiteindelijk stemden alle partijen in met het laten afnemen van de test en zij zegden toe zich aan de uitkomst van het onderzoek te conformeren. De medewerkster van de gemeente stelde verder nog dat zij zich niet kon herinneren dat zij boos was geworden. Wel was zij wat geïrriteerd geraakt nadat de echtgenote van verzoeker had geëist dat zij het voorstel op papier zou zetten, nadat zij het zojuist uitgebreid telefonisch had toegelicht. Zij had daarna aan verzoeker per e-mail bevestigd dat de gemeente bereid was de kosten te dragen mits geen verdere juridische procedures werden gevoerd.

8. Verzoeker was inmiddels in contact gekomen met de heer B., chef van de hondenpolitie. Verzoeker stelde dat de heer B. hem had gezegd dat hij vond dat de stafford eigenlijk in beslag had moeten worden genomen, gelet op de eerdere incidenten. Hij vond het fout dat andere getuigen niet waren benaderd, aldus verzoeker.

9. Op 7 december 2010 zond de gemeente de van belang zijnde stukken toe aan de heer S., diergedragskundige van de Universiteit Utrecht. Het betrof:

- Het verzoek om maatregelen van 19 augustus 2010, met bijlagen
- Aanvulling op dat verzoek met bijlagen
- Het voorgenomen besluit van 13 september 2010 en de ingediende zienswijzen van verzoeker en de eigenaar van de stafford
- Het besluit van 21 september 2010, het bezwaarschrift van 26 september 2010 en de mutaties van de politie over het bijtincident van 14 oktober 2009.

10. Op 17 januari 2011 zond de heer S. de gemeente de conceptrapportage toe met het verzoek te reageren op de door hem in concept gedane aanbevelingen. De gemeente liet hem in reactie daarop weten dat alle partijen, dus ook de gemeente, zich conformeren aan de uitslag van het rapport. In dat licht vond de gemeente het niet opportuun zich te bemoeien met de aanbevelingen en stelde zij dat de heer S zijn rapport wat de gemeente betrof kon afronden.

11. Op 24 januari 2011 zond de heer S. de gemeente zijn rapport toe. De heer S. beval in het rapport het volgende aan:

Een betere handhaving van het aanlijngedod door de gemeente

Een Halti en een U-lead wordt aangeraden om de controle over de stafford te verbeteren

Een formeel aanlijngedod voor de golden retriever van verzoeker, die moet leren, dat zijn hond ook aangeliend dient te zijn

Gedragstherapie voor de stafford om diens gedrag naar personen en reuen te verbeteren.

De gemeente zond vervolgens het rapport aan beide partijen toe en deelde daarbij mee dat overeenkomstig de gemaakte afspraken aan het college zou worden voorgesteld de aanbevelingen over te nemen en dienovereenkomstig te besluiten.

12. Verzoeker las het rapport van de heer S. en constateerde dat in het testrapport niet werd gesproken over andere incidenten en voorvallen met de stafford. Verzoeker vroeg zich af waarom dit niet het geval was, aangezien de andere voorvallen de gemeente bekend waren. Verzoeker nam telefonisch contact op met de heer S. op 9 februari 2011 en vroeg hem of hij op de hoogte was van de andere incidenten met de stafford. Volgens verzoeker gaf de heer S. aan daar niet mee bekend te zijn en dat hij die informatie niet had gekregen. Volgens verzoeker gaf hij aan dat de uitslag van de test wellicht anders zou zijn geweest als hij wel over die informatie had beschikt en stelde voor dat verzoeker contact kon opnemen met de gemeente om de test over te laten doen. Ook gaf verzoeker aan dat de heer S. telefonisch had gesproken met de heer B., chef van de honden politie.

13. Verzoeker schreef aan de gemeente bij brief van 10 februari 2011 dat hij uit het rapport van de heer S. begreep dat de heer S. niet op de hoogte was van alle incidenten met alle andere gedupeerden die hadden plaatsgevonden met de stafford. Verzoeker schreef dat niet één van de getuigenverklaringen over de andere incidenten leek te zijn meegezonden aan de heer S. en dat verzoeker de kans zeer groot achtte dat de conclusie en aanbevelingen over de stafford anders waren uitgevallen als alle relevante informatie wel beschikbaar zou zijn geweest bij de heer S. Het voorliggende rapport leek verzoeker allerm minst objectief en rechtvaardig. Hij gaf aan een nieuw rapport te willen zien waarin wel alle relevante informatie zou zijn verwerkt. Tevens gaf hij aan dat de spanning in de buurt over deze kwestie al jaren duurt en dat hij het er niet zo bij kon laten zitten.

14. Op 22 februari 2011 reageerde de gemeente naar verzoeker toe in een brief waarin zij meedeelde tot het volgende besluit te zijn gekomen:

- Een betere handhaving van het aanlijngedod in de straat van verzoeker en omgeving
- Te bevelen dat de stafford op de openbare weg een Halti en een U-lead draagt
- Een aanlijngedod op te leggen voor de golden retriever van verzoeker voor de hele gemeente, met uitzondering van de losloopgebieden
- Te bevelen dat binnen een jaar na dit besluit een certificaat wordt overgelegd waaruit blijkt dat de stafford met succes een gedragstherapie heeft ondergaan.

15. De gemeente stelde in de brief verder dat de heer S. wél alle informatie van de gemeente had ontvangen: de gemeente had hem voorafgaand aan het onderzoek het volledige dossier, zoals bij de gemeente in bezit, toegezonden. De gemeente liet weten dat

het aan de deskundigheid van de heer S. was om van daaruit die informatie te wegen en dat de gemeente geen aanleiding zag om hem te vragen het rapport aan te passen.

16. Op 5 maart 2011 schreef verzoeker de gemeente een brief waarin hij aangaf dat in de brief van de gemeente van 22 februari 2011 grove onwaarheden stonden. Verzoeker beschreef het gevoel tegengewerkt te worden, aangezien hij niet de enige uit hun buurt was die meldingen omtrent de agressieve hond aan gemeente en politie had gedaan en dat hij zich daarover niet gehoord voelde. Ook gaf hij aan dat hij op 9 februari 2011 met de heer S. telefonisch had gesproken en dat hij aan verzoeker had gemeld niet te hebben beschikt over informatie betreffende de andere incidenten met de stafford. Verzoeker gaf aan dat hij zich daarom niet kon neerleggen bij de uitslag van de test.

17. De gemeente nam naar aanleiding hiervan per e-mail contact op met de heer S. en maakte melding van de stellingen van verzoeker, met het verzoek om overleg daarover. De heer S. liet per e-mail van 9 maart 2011 het volgende weten. Hij had het door de gemeente naar hem gestuurde dossier nagekeken en daarin bevonden zich de getuigenverklaringen over de andere door de stafford toegebrachte bijtincidenten met privé getuigenverklaringen daarbij. Van de politie had hij één mutatie, dat betrof een voorval van 14 oktober 2009 (het incident met de hond van verzoeker; N.o.).

De heer S. gaf aan dat hij dacht dat het misverstand er in zat dat hij wél van de andere bijtgevallen wist, maar dat hij niet over eventuele politiemutaties daarover beschikte, waarvan verzoeker stelde dat die er zouden zijn.

De heer S. had verzoeker doorgegeven dat kennis ervan niets zou veranderen: hij had het risico, dat de stafford met zich meebrengt, immers ook tijdens de gedragstest goed kunnen inschatten en dat verandert niet tenzij zou blijken uit die mutaties dat de stafford het initiatief had genomen naar andere honden toe en niet, zoals tot dusver naar boven is gekomen, als reactie op een hem naderende hond agressief had gereageerd.

Daarnaast had de heer S. de gemeente gemeld dat hij niet was ingegaan op verzoekers verzoek om schriftelijk te bevestigen dat hij informatie gemist zou hebben.

Ter aanvulling gaf hij aan dat hij in zijn rapportage op pagina 6 en 17 stelde dat de stafford in het verleden (agressief) reageerde op loslopende honden, waarmee duidelijk is dat hij over die informatie beschikte.

18. Op 16 maart 2011 reageerde de gemeente naar verzoeker. De gemeente benadrukte dat zowel verzoeker als de andere partij ermee akkoord waren gegaan dat het onderzoeksresultaat bindend zou zijn voor alle partijen en dat geen verdere juridische procedures zouden worden gevoerd. De gemeente benadrukte ook dat zij alle stukken met betrekking tot deze zaak die in haar bezit zijn, had toegezonden aan de heer S. Ook meldde de gemeente dat het rapport dat de heer S. eerst in concept aan de gemeente had

toegezonden, in ongewijzigde vorm aan partijen is toegestuurd. De gemeente stelde verbaasd te zijn dat verzoeker contact had gehad met de heer S. en ook met de politie, en dit aan de gemeente had gemeld op een moment dat de gemeente daar niets meer mee kon. De gemeente achtte verzoekers klacht over de onwaarheden die de gemeente volgens hem bewust had geschreven, ongegrond.

19. De gemeente lichtte daarbij het bovenbeschreven contact toe dat zij met de heer S. per e-mail had gehad naar aanleiding van verzoekers stelling dat de gemeente niet alle stukken naar de heer S. had toegezonden. De heer S. had alle beschikbare informatie die verzoeker eerder had overgelegd aan de gemeente en er was geen reden te twifelen aan de uitkomst van zijn rapport of die uitkomsten ter discussie te stellen, aldus de gemeente.

Wat betreft de communicatie tussen verzoeker en de politie stelde de gemeente dat wat verzoeker ook van mening is over de opstelling van de politie in zijn situatie, de gemeente juist daarom het onderzoek naar de stafford had laten uitvoeren door een onafhankelijk deskundige.

Klacht bij de Nationale ombudsman

20. Op 13 juni 2011 legde verzoeker de klacht voor aan de Nationale ombudsman.

Met verzoeker werd gesproken over de mogelijkheden voor een gesprek tussen hem en de gemeente, onder leiding van een ombudsbemiddelaar. Verzoeker gaf aan geen vertrouwen te hebben in een eerlijk en constructief gesprek.

Hij gaf aan de gemeente te willen voorstellen een nieuw onderzoek naar het gedrag van de stafford te laten uitvoeren, nu met medeneming van de bekende andere incidenten.

Het verzoek aan de gemeente hoe de gemeente tegenover een gesprek onder leiding van een ombudsbemiddelaar zou staan is op 28 november 2011 aan de gemeente voorgelegd, alsmede brieven van verzoeker van 2 en 16 november 2011, waarin verzoeker zijn ongenoegen uitte over de handelwijze van de gemeente en waarin hij voorstelde een nieuw onderzoek naar het gedrag van de stafford te willen laten doen.

21. In de tussentijd informeerde verzoeker de gemeente op 29 augustus 2011 erover dat de stafford wederom een incident had veroorzaakt. Hij had door de heg van zijn eigen tuin heen een aangeliijnde hond gebeten. Verzoeker had van het voorval melding gedaan bij de politie. Op 31 oktober 2011 liet de gemeente verzoeker weten de kwestie te hebben voorgelegd aan de politie, die op haar beurt liet weten met de eigenaren van de hond te hebben gesproken. De eigenaren lieten weten tevreden te zijn met de maatregelen die zij onderling hadden genomen om herhaling te voorkomen en geen verdere bemoeienis van de politie te wensen. De gemeente liet weten geen bevoegdheid te hebben om nadere maatregelen te treffen, aangezien het ging om een incident waarbij de stafford zich op privé terrein bevond.

22. Op 7 december 2011 liet de gemeente weten niet te volharden in haar standpunt dat de heer S. wel degelijk alle informatie toegezonden had gekregen. De incidenten die verzoeker in zijn brieven noemde waren allemaal bekend en werden in het aan de heer S. toegezonden dossier genoemd. Het zou volgens de gemeente bovendien in strijd zijn met de gemaakte afspraken om nu nog terug te komen op de resultaten van het rapport.

De gemeente gaf aan dat een bemiddelingsgesprek weinig zinvol zou zijn aangezien verzoeker daar zelf bedenkingen bij had en ook was de gemeente van mening dat zij reeds alles had gedaan binnen haar macht om te komen tot een goede oplossing, en dat die oplossing ook was bereikt. De gemeente gaf ook aan de aantijgingen van verzoeker zoals verwoord in zijn brief van 2 november 2011 over leugens en bedrog, opzettelijke sabotage en corrupt gedrag van de zijde van de gemeente, te verwerpen.

23. Een jaar na het rapport over de stafford is zoals afgesproken een gedragstraining/gedragstherapie bij de stafford uitgevoerd door de Martin Gaus Hondenschool. Kort samengevat liet de stafford geen agressie zien naar andere honden tijdens de trainingssessies. Dit betroffen allen aangeliijnde honden. De hondenschool gaf aan dat het van belang is dat de stafford zelf aangeliijnd wordt uitgelaten, en dat andere honden in de buurt (buiten de losloopgebieden) ook aangeliijnd zijn.

Onderzoek door de Nationale ombudsman

24. Op 16 maart 2012 stelde de Nationale ombudsman onderzoek in.

Op 12 juni 2012 gaf verzoeker een reactie op de reactie van 17 april 2012 van de gemeente.

Verzoeker gaf aan dat hij voortdurend naar oplossingen zocht voor een bewezen agressieve hond en het lijkt verzoeker dat de gemeente zich alleen maar probeert in te dekken in plaats van oplossingen te zoeken. Noch voor nu, noch voor de toekomst. Verzoeker is van mening dat de gemeente de vele getuigenverklaringen niet serieus wil nemen en dat geen van deze personen blijkt te zijn benaderd. Hij vindt dat de gemeente de kwestie te veel ziet als een conflict tussen verzoeker en de eigenaar van de stafford, terwijl dat niet zo is. Verzoeker zou graag willen weten wat het beleid van de gemeente is ten aanzien van agressieve honden en of het mogelijk is om daartegen aangifte te doen. Hij gaf aan met de houding van de gemeente niks te kunnen en geen vertrouwen in de toekomst te hebben over deze kwestie.

Verzoeker verzocht over de vraag of de gemeente het volledige dossier destijds aan de heer S. had toegezonden vast te stellen wie de waarheid spreekt en zo tot een eerlijk zicht van de zaak te komen. In dat verband gaf hij ook aan dat de heer B., chef van de hondenpolitie, van de heer S. had vernomen dat laatstgenoemde niet beschikte over alle stukken.

25. De gemeente reageerde op haar beurt op 25 juni 2012. De gemeente gaf aan dat zij niet kan treden in het strafrechtelijk optreden van de politie.

De APV biedt wel mogelijkheden voor het opleggen van een muilkorfgebod, maar dat was na het onderzoek door de heer S. niet noodzakelijk gebleken. Voor een hond die zich op eigen terrein bevindt is het college niet bevoegd om een muilkorfgebod op te leggen. De gemeente stelde dat conform de afspraken die daarover zijn gemaakt, de aanbevelingen die de heer S. in zijn rapport doet, zijn opgevolgd.

De gemeente persisteerde in haar standpunt dat zij alle documenten die zij in haar bezit had, had toegezonden aan de heer S. De gemeente was niet op de hoogte van de inhoud van de contacten tussen verzoeker en de politie. De gemeente had geen documenten of feiten achter gehouden. Feiten die ná het onderzoek hadden plaatsgevonden had de gemeente niet aan de heer S. meegedeeld. Natuurlijk kan verzoeker het onderzoek over laten doen, het college zal dan echter niet bereid zijn de kosten voor zijn rekening te nemen.

Wel had de gemeente nog geprobeerd met dhr B. van de politie Kennemerland in contact te komen, maar het is niet gelukt hem over dit onderwerp te spreken. Daarom kon de gemeente niet nagaan hoe de heer B. denkt over het politieoptreden in deze zaak.

26. Op 7 maart 2013 heeft een medewerkster van de Nationale ombudsman een bezoek gebracht aan de diergedragsdeskundige, de heer S. De heer S. is diergedragsdeskundige aan de faculteit diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht en verbonden aan de Gedragkliniek voor Dieren van die faculteit. Deze kliniek is sinds 2008 aangewezen als instantie voor het afnemen van risico assessment bij dieren die gebeten hebben of pogingen daartoe hebben ondernomen.

27. Tijdens dat gesprek is nagegaan welke stukken de heer S. in december 2010 had ontvangen van de gemeente ten behoeve van de risico inschatting van de stafford.

Geconstateerd werd dat de heer S. dezelfde stukken had ontvangen welke eerder door verzoeker aan de gemeente waren overgelegd ter ondersteuning van zijn verzoek om maatregelen tegen de stafford, met uitzondering van één verklaring van een buurtbewoonster. Die stukken bevonden zich ook in het dossier dat de gemeente in het kader van het onderzoek aan de Nationale ombudsman had toegezonden.

28. Daarnaast gaf de heer S. het volgende aan. Hij herinnerde zich dat hij op 9 februari 2011 door de echtgenote van verzoeker werd opgebeld en met haar een gesprek had gevoerd. In dat gesprek was de vraag voorgelegd of hij wel wist dat er andere bijtincidenten waren met de stafford. Hij herinnerde zich dat hij die vraag onvoorbereid had beantwoord, zonder het dossier erbij te pakken.

29. De heer S. gaf aan dat hij zijn rapportage nu, in de aanloop naar het gesprek van 7 maart 2013, weer had doorgelezen. Hij gaf aan dat hij achteraf gezien beter een muilkorf had kunnen aanbevelen. De Halti, zoals in het voorliggende rapport door hem aanbevolen, volstond ook, maar hij gaf tijdens het gesprek aan dat hij de stafford een muilkorfwaardige hond vond. Hij vond de hond niet een euthanasie-waardige hond.

De Halti zorgt ervoor dat de kop van de hond wordt toegetrokken naar de baas van de hond, als die aan de riem van de hond trekt. Op die manier ontstaat er contact tussen de baas en de hond op een moment dat de baas dat nodig acht (bijvoorbeeld in situaties waarbij de hond op een andere hond reageert of wil reageren).

30. Daarnaast gaf de heer S. aan dat, zijn eigen rapportage teruglezend, het hem opviel dat hij niet expliciet melding had gemaakt van de andere bijt-incidenten. Dit doet hij normaliter wel bij dit soort rapportages. De heer S. had hier geen verklaring voor. De heer S. gaf desgevraagd aan nog steeds achter de inhoud van zijn rapportage te staan.

Ook gaf hij desgevraagd aan géén contact te hebben gehad met de chef van de hondenpolitie de heer B.

31. Hij lichtte verder toe dat bijtincidenten zelden leiden tot strafrechtelijk optreden. Dit terwijl het tweede lid van artikel 425 Wetboek van Strafrecht een zorgplicht oplegt aan iemand om een gevaarlijk dier onschadelijk te houden, als die onder zijn hoede staat.

Ook lichtte hij toe dat de burgemeester door artikel 172 Gemeentewet (zie Achtergrond, onder 2.) de mogelijkheid wordt geboden om in te grijpen bij individuele honden die een gevaar betekenen voor de maatschappij (openbare orde en veiligheid). Dit geldt voor situaties waarbij honden hebben gebeten of waar de vrees daarvoor reëel lijkt. Burgemeesters kunnen dus (preventief) ingrijpen in situaties waarin Justitie deze mogelijkheid (nog) niet heeft.

32. De heer S. adviseert per jaar in ongeveer honderd (honden) gevallen, waarvan ongeveer rond de 50 voor gemeenten.

Met betrekking tot de zaak van verzoeker gaf de heer S. aan dat het gedrag van een hond aan verandering onderhevig is. In dat verband zou het hem zinnig voorkomen, zeker nu er sprake is geweest van een nieuw incident, dat voor de hond het advies voor het dragen van een muilkorf zou worden gegeven. De heer S. stelde de vraag aan de orde wat de gemeente van deze casus zou kunnen leren. Hij gaf aan dat men zou moeten kijken of de APV voldoende is toegerust om dit soort problemen aan te pakken. Ook zou de gemeente artikel 172 Gemeentewet daarbij kunnen betrekken.

Vaak is er bij mensen frustratie omdat het niet mogelijk blijkt om aangifte te doen van dit soort incidenten. Dat heeft te maken met onbekendheid van de politie en/of gemeente op dat terrein. Gemeenten zouden de bekendheid kunnen vergroten om zo de procedures

kunnen verbeteren.

33. De heer S. heeft eind 2012 aan verschillende politiekorpsen en aan gemeenten, ook aan de gemeente Heemstede, een brief geschreven betreffende de aanpak van agressieve honden door gemeenten. In die brief brachten diergedragswetenschappers van de Universiteit Utrecht gemeenten op de hoogte van de mogelijkheden voor een wetenschappelijk onderbouwde risico inschatting van gevaarlijke honden bij bestuursrechtelijke procedures op grond van de APV of artikel 172 Gemeentewet.

Beoordeling

Ten aanzien van de wijze waarop de gemeente is ingegaan op verzoekers meldingen en hulpvraag

34. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat de overheid zo snel en slagvaardig als mogelijk handelt. Ook is het een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid alle informatie die van belang is om een weloverwogen beslissing te nemen, verzamelt.

35. Kijkend naar de wijze waarop de gemeente heeft gereageerd op het verzoek van verzoeker om maatregelen tegen de stafford komt de Nationale ombudsman tot de volgende conclusie. De gemeente heeft daarop tijdig en adequaat gereageerd. Binnen één maand had de gemeente een besluit genomen op dat verzoek. In de voorbereiding daarop had de gemeente overleg gehad met de heer Sm., hondenbegeleider van de politie. Ook had de gemeente zowel verzoeker als de eigenaar van de stafford gesproken en waren de door verzoeker aangereikte stukken over andere bijtincidenten de gemeente bekend. Op basis daarvan heeft zij een afweging gemaakt. Dat verzoeker het daarmee niet eens bleek, laat onverlet dat de gemeente de van belang zijnde informatie heeft vergaard. De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

Ten aanzien van het aandringen op het laten uitvoeren van een test door een diergedragkundige

36. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid in haar contacten met de burger escalatie probeert te voorkomen of te beperken. Communicatievaardigheden en een oplossingsgerichte houding zijn hierbij essentieel.

37. Naar aanleiding van het door verzoeker ingediend bezwaar heeft de gemeente geprobeerd om de zaak uit het juridische te trekken en de zaak tot een praktische oplossing te laten komen. De gemeente heeft een onafhankelijke deskundige gevraagd om de stafford op haar kosten te testen, zodat uitsluitel kon worden gegeven over het risico dat die hond met zich meebracht. Door deze onafhankelijke derde in te schakelen en door alle partijen, ook de gemeente, zich te laten committeren aan de uitslag van het deskundigenonderzoek, wilde de gemeente een ja-nee discussie voorkomen. De

deskundige in kwestie is verbonden aan de Gedragkliniek voor Dieren, die in opdracht van Justitie en gemeentebesturen sinds 2008 gevaarlijke honden beoordeelt.

Verzoeker had aanvankelijk zijn reserves tegen de voorgestelde test, hij voelde zich gedrongen om eraan mee te doen en vond de manier waarop de gemeentelijke medewerkster hem daarover te woord stond onaangenaam.

Het is voor de Nationale ombudsman niet vast te stellen of verzoekers klacht over het door hem als onaangenaam ervaren gesprek met een medewerkster van de gemeente gegrond is nu de verklaringen daarover tegenover elkaar staan.

38. Wel is de Nationale ombudsman van oordeel dat de gemeente verzoekers kwestie serieus heeft genomen en zich betrokken en oplossingsgericht heeft getoond door de onafhankelijke deskundige te vragen naar diens oordeel over het gedrag van de stafford. Ook spreekt hieruit de wil om tot een onpartijdige behandeling van de kwestie te komen. Deze gang van zaken valt in zoverre als behoorlijk aan te merken.

Wel is het voorstelbaar dat één element van de besluiten van de gemeente weerstand heeft opgeroepen bij verzoeker. Verzoeker, wiens hond door de stafford was gebeten, kreeg uiteindelijk te horen dat zijn hond een aanlijngedod kreeg opgelegd. De Nationale ombudsman kan zich voorstellen dat dit bij verzoeker in het verkeerde keelgat is geschoten, temeer omdat het niet nodig was hem expliciet een aanlijngedod op te leggen. Immers er gold al een algemeen aanlijngedod in de gemeente buiten de gebieden waar loslopende honden zijn toegestaan. Tegelijkertijd is het vanuit de gemeente gezien voorstelbaar dat het bezigen van woorden door verzoeker zoals grove onwaarheden, corrupt gedrag en opzettelijke sabotage weerstand hebben opgeroepen.

Ten aanzien van het niet aan de diergedragkundige verstrekken van alle relevante informatie

39. Het beginsel van fair play houdt voor overheidsinstanties in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten en daarbij zorgen voor een eerlijke gang van zaken.

40. Uit de aan de Nationale ombudsman overgelegde stukken en het gesprek met de diergedragdeskundige is gebleken dat de gemeente de stukken die verzoeker aan de gemeente had toegezonden, met uitzondering van één getuigenverklaring, aan de heer S. op 7 december 2010 had doorgezonden en dat die stukken ook door hem ontvangen zijn. Wat de precieze bewoordingen van de heer S. tijdens het telefoongesprek met verzoeker ook waren geweest, deze doen niet af aan deze constatering.

Dat daarbij één brief (van de 14 in totaal) ontbrak, acht de Nationale ombudsman niet van doorslaggevend belang nu de inhoud van die brief niet wezenlijk verschilt van de inhoud van de overige 13.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

Conclusie

De klachten over de onderzochte gedragingen van de gemeente Heemstede zijn niet gegrond.

Slotbeschouwing

Bijtincidenten met een hond kunnen grote indruk maken, zeker als je daarbij flink in je hand gebeten wordt. Daarom is het begrijpelijk dat verzoeker aan zijn gemeente om actie gevraagd heeft. Vraag is vervolgens hoe ver de gemeente moet gaan.

In deze zaak heeft de gemeente Heemstede naar mijn oordeel behoorlijk gehandeld. Zij heeft adequaat gereageerd op de melding van verzoeker dat hij na een treffen van zijn (loslopende) hond met een stafford door die stafford was gebeten. Zij heeft zich onpartijdig opgesteld door een onafhankelijke deskundige in te schakelen waardoor een welles-nietesdiscussie in een bezwaarschriftenprocedure kon worden voorkomen. Gebleken is dat de deskundige over alle relevante stukken beschikte voor zijn onderzoek. En de gemeente heeft vervolgens maatregelen genomen op grond van de APV. Als Nationale ombudsman kan ik deze dejuridiserende en de-escalerende aanpak van de gemeente waarderen. Weliswaar is verzoeker ontevreden over de door de gemeente genomen maatregelen omdat deze zijns inziens niet ver genoeg gaan. De rapportage van de deskundige die de gemeente had ingeschakeld, gaf echter geen aanleiding voor verdergaande maatregelen.

Tijdens het gesprek dat de deskundige had met een onderzoeker van de Nationale ombudsman bleek dat de deskundige zich inmiddels afvroeg of een muilkorfgebod niet aangewezen zou zijn voor de stafford, nu hij had vernomen dat zich opnieuw een bijtincident had voorgedaan. Ik kan mij voorstellen dat deze opmerking van de deskundige op zichzelf niet voldoende reden is voor de gemeente om verdergaande maatregelen te treffen, nu het nieuwe bijtincident heeft plaatsgevonden terwijl de stafford zich op eigen terrein bevond en het incident tussen de betrokken hondeneigenaars in onderling overleg is opgelost. Bovendien is gebleken dat de stafford inmiddels een gedragstherapie met goed resultaat heeft ondergaan. Dat neemt niet weg dat ik ervan uit ga dat de gemeente het gedrag van de stafford blijft volgen en bij nieuwe incidenten een nader onderzoek en verdergaande maatregelen zal overwegen.

Onderzoek

Op 16 november 2011 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer P. te Heemstede, met een klacht over een gedraging van de gemeente Heemstede.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het college van burgemeester en wethouders, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de gemeente verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd de heer S., diergedragsdeskundige aan de Universiteit Utrecht, een aantal specifieke vragen gesteld. In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reacties gaven aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift 13 juni 2011 met bijlagen;

Correspondentie verzoeker november 2011;

Reactie gemeente 7 december 2011;

Correspondentie verzoeker 19 maart 2012

Reactie gemeente 16 april 2012 met bijlagen;

Reactie verzoeker 12 juni 2012;

Reactie gemeente 26 juni 2012;

Gesprek met diergedragsdeskundige 7 maart 2013.

Achtergrond

1. Artikel 2:59 APV

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen op een openbare plaats of op het terrein van een ander:

- a. anders dan kort aangeliend nadat het college aan de eigenaar of de houder heeft bekendgemaakt dat het die hond gevaarlijk of hinderlijk acht en een aanlijngebod in verband met het gedrag van die hond noodzakelijk vindt;
- b. anders dan kort aangeliend en voorzien van een muilkorf nadat het college aan de eigenaar of de houder heeft bekendgemaakt dat het die hond gevaarlijk of hinderlijk acht en een aanlijn en muilkorfgebod in verband met het gedrag van die hond noodzakelijk vindt.

2. In afwijking van artikel 2:57, eerste lid onder c, geldt voor het bepaalde in het eerste lid bovendien dat de hond voorzien moet zijn van een optisch leesbaar, niet- verwijderbaar identificatiekenmerk in het oor of de buikwand.

3. In het eerste lid wordt verstaan onder:

a. muilkorf: een muilkorf vervaardigd van stevig kunststof, of van stevig leer of van beide stoffen, die door middel van een stevige leren riem rond de hals zodanig is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is en die zodanig is ingericht dat de drager geen mens of dier kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.

b. kort aanlijnen: aanlijnen van een hond met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, die niet langer is dan 1,50 meter.

2. Artikel 172 Gemeentewet

1. De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde.

2. De burgemeester is bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde, te beletten of te beëindigen. Hij bedient zich daarbij van de onder zijn gezag staande politie.

3. De burgemeester is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde.

4. De commissaris van de Koning geeft, indien een ordeverstoring van meer dan plaatselijke betekenis dan wel ernstige vrees voor het ontstaan van zodanige ordeverstoring zulks noodzakelijk maakt, de burgemeesters in de provincie zoveel mogelijk na overleg met hen, de nodige aanwijzingen met betrekking tot het door hen ter handhaving van de openbare orde te voeren beleid. De aanwijzingen worden zo enigszins mogelijk schriftelijk gegeven